

3. Puanlama nesneliği → Güvenilirliği büyük ölçüde etkiler.

- * Bir testin **farklı kişiler** tarafından **puanlanması** ya da
 - Aynı kişinin **farklı zamanlarda** verdiği **puanlar** arasındaki **tutarlılığa**
⇒ **Puanlama güvenilirliği** adı verilir.

- * Bir testten elde edilen **puan**
 - Puanlayıcıya ya da zamana göre **değişmiyorsa** → Testin **güvenilirliği artar**.

- * Ölçme aracının puanlamasının **nesnel** ve **öznel** olması çok önemlidir.
Nesnel Araçlar: “Çoktan seçmeli, derecelendirme ölçeği, kontrol listeleri...”
Öznel Araçlar: “Açık uçlu sorulardan oluşan araçlar, mülakatlar vb...”

- * **Öznel araçların** puanlama biçiminin **nesnel hâle getirilmesi**
⇒ **Güvenilirlik** açısından önemlidir.

4. KR-20 ve KR-21 yöntemlerinde bahsedildiği gibi

- ⇒ **Testteki maddeler** açısından
 - **Benzeşiklik (homojenlik) arttıkça** → **Güvenilirlik artar**.
 - **Ayrışıklık (heterojenlik) arttıkça** → **Güvenilirlik düşer**.
- (Benzer maddeler arasından seçim zorlaşır. Tesadüfi cevap azalır)

5. Puanların güvenilirlik kestirimi için

- Veri elde edilecek **grubun büyüklüğü artarsa** → Grup Heterojenleşir
→ **Güvenilirlik artar**.
- (Grup üyelerinin fazlalığı, elde edilecek veriyi çeşitlendirir)

6. Bir üst maddeyle de paralel bir biçimde

- * **Maksimum performansı ölçen** testlerde
 - **Ortalama güçlüğe yaklaştıkça** ($\bar{P} = .50$) → Grup Heterojenleşir
→ **Güvenilirlik artar**.

7. Maddelerin dil bilgisi kurallarına uygun, açık ve anlaşılır yazılması

- **Güvenilirliği artırır**.
- Bu koşul **sağlanmadığı takdirde** diğer koşulların **fazla önemi olmayabilir!**
- İyi madde yazarı olmada **ana dilini iyi kullanma** becerisi önemlidir.
- ⇒ **Temel ilke**
- Bir **maddenin tüm öğrenciler tarafından aynı biçimde anlaşılmasıdır**.

8. Öğrencilere yönerge vermek

- Test almayı → **Güdüler** **Hazırbulunuşluğu** → **Arttırır**.
- * **Bireyden** kaynaklanabilecek **hataları asgariye indirir**.

9. Fiziksel ortamın uygun hâle getirilmesi → **Güvenilirliği artırır**.

- (Ses, sıcaklık, ışık, koku, dikkat dağıtıcı uyarıcılar, ergonomi vb.)

10. Eğer süreli test uygulaması ise **süre** yeterli verilmelidir.

- Bu bir **hız testi değilse** → Herkesin maddelerin tümüne ulaşması beklenir.

11. Uygulamada bireylerin

- **Dikkatini dağıtacak - kaygısını artıracak** davranışlardan kaçınılmalıdır.

12. - Maddeler teste düzgün yerleştirilmeli

- Okumayı **güçleştirecek** bir **unsur** bulunmamalı
- Test katılımcısının **yaşına, gelişim düzeyine uygun bir punto**
- Baskı hataları bulunmamalı

13. Tesadüfi - sabit ve sistematik hatalardan arındırılmalıdır.**TEST GELİŞTİRME VE MADDE / SORU TÜRLERİ****Test Nedir?**

- * Eğitimde **birey özelliklerini belirlemeye yönelik ölçme aracıdır**.
- * **Test terimi** günlük dilde yalnızca çoktan seçmeli anlaşılırsa da
⇒ Test çok daha geniş bir **anlamda** kullanılmaktadır.

TEST TÜRLERİ

| Testi Alan Kişi Sayısına Göre | Testin Uygulanış Süresine Göre | Testin Ölçtüğü Niteliğe Göre | Değerlendirme Yaklaşımına Göre | Hazırlanış Biçimine Göre | Veri Toplama Tekniğine Göre |
|-------------------------------|--------------------------------|------------------------------|--------------------------------|--------------------------|-----------------------------|
| 1. Bireysel | 1. Süreli | 1. Hız testleri | 1. Objektif | 1. Standart | 1. Performans |
| 2. Grup | 2. Süresiz | 2. Güç Testleri | 2. Subjektif | 2. Öğretmen yapımı | 2. Kağıt-Kalem |

Tablo 4: Test türleri

TEST GELİŞTİRME

- * **Önceden belirlenmiş özelliklerin ölçülmesi** ile ilgili bir **test geliştirilmesi**
- **Sistemantik işlem basamaklarına uyulmasını** gerektirir.

Test Geliştirme İşlem Basamakları:

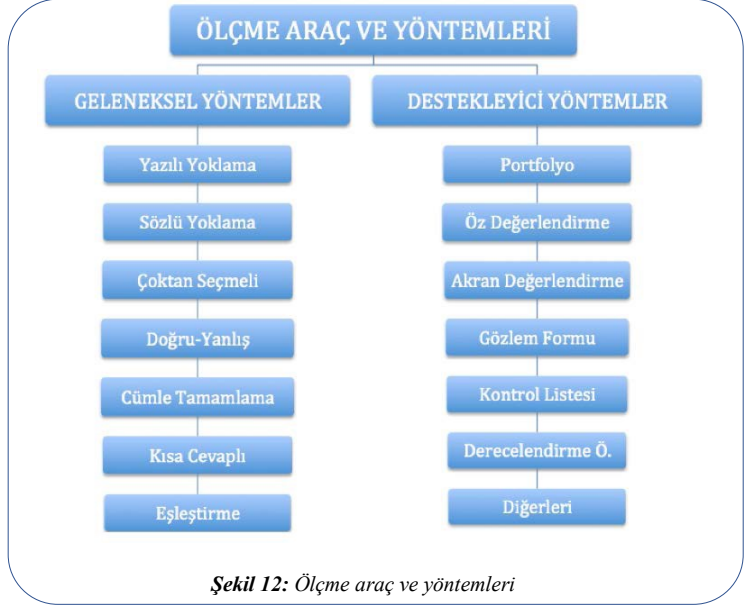
- Amacın belirlenmesi,
- Kapsamın belirlenmesi ve belirtke tablosunun oluşturulması,
- Denemelik maddelerin / soruların yazılması,
- Maddelerin / soruların gözden geçirilmesi (redaksiyon),
- Denemelik test formunun hazırlanması,
- Testin uygulanması,
- Test ve madde istatistiklerinin hesaplanması,
- Seçilen maddelerden oluşan nihai formun oluşturulması.

- * Test geliştirme adımları olarak bunlar verilebilir de

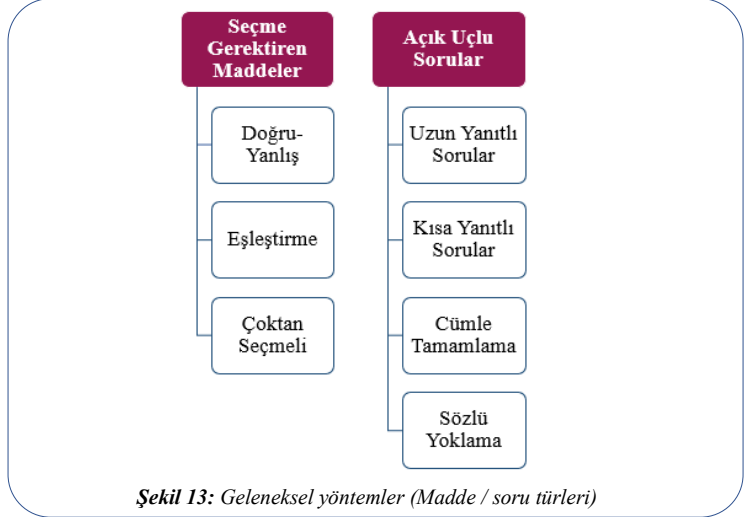
- * Sınıf içi ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde
- Bu basamaklara **uygun test geliştirmek pratikte çok olanaklı değildir**.

Öğretmenler açısından daha olanaklı bir test planı:

- Sınavın amacının belirlenmesi
- Sınavda yoklanacak davranışların belirlenmesi
- Sınavın kapsayacağı konuların listelenmesi
- Okulun takvimine uygun sınav gününün belirlenmesi
- Bir ders saatine uygulanabilecek uzunlukta bir sınav süresinin belirlenmesi,
- Belirtke tablosunun hazırlanması
- Soru/madde türlerinin belirlenmesi
- Soru/madde sayısının belirlenmesi
- Sınav süresinin belirlenmesi
- Soruların “ortalama güçlüğünün” ve “güçlük dağılımının” belirlenmesi
- Soruların yazımında, izlenecek yolun belirlenmesi
- Cevap anahtarının ve puanlama yönteminin belirlenmesi
- Ölçme aracını yazma ve çoğaltma yönteminin belirlenmesi
- Sınavın uygulanma kurallarının belirlenmesi (yönerge yazılması)
- Sınavın uygulanması
- Test ve madde istatistiklerinin hesaplanması

BAŞARININ ÖLÇÜLMESİNDE YÖNTEMLER

Şekil 12: Ölçme araç ve yöntemleri



Şekil 13: Geleneksel yöntemler (Madde / soru türleri)

GELENEKSEL ÖLÇME YÖNTEMLERİ**DOĞRU-YANLIŞ MADDELERİ:**

- * **Cevaplayıcıdan** verilen ifadelerin
 - **Doğru** mu, **yanlış** mı olduğunu belirlemesinin **istendiği** madde türüdür.
- * **Doğru - Yanlış** maddelerinde verilen bir tür “önerme”dir.
“Cumhuriyet 1920 yılında kurulmuştur (D) (Y)”

- * **Çoktan seçmeli madde türünden sonra** en çok kullanılan **ikinci madde tipidir**.
 - Bilimsel gerçekleri, tarihî olayları, kesin yargıları **tamma** ve **hatırlama**
 - Olguları ve gerçekleri kişisel yargı ve görüşlerden **ayırt etme ölçülmek istenir**.

Avantajları:

- Hazırlanması, uygulanması ve puanlaması kolay (kullanışlıdır.)
- Soru sayısı artırılabilir.
- Sistemantik hata karışma olasılığı pek yoktur.

Dezavantajları:

- Şans başarısı olasılığı yüksektir.
- İyi yazılmazsa genellikle üst düzey bilişsel özellikleri ölçemez.
- Öğrenme eksiklerini belirleyemez.
- Yanlış üzerinden öğretim yapılmaz.
- Her derste/konuda kesin yanlış denebilecek durumlar belirlemek zordur.

DOĞRU-YANLIŞ MADDELERİ YAZIM KURALLARI:

- Her madde **tek** ve **belirli** bir fikri belirtmelidir.
(Aynı maddede biri **doğru**, öteki **yanlış** iki fikir **olmamalı!**)
- Doğru yanlış maddesi, kesinlikle doğru** ya da **kesinlikle yanlış** olmalıdır.
(Başka bir **açıklamaya** gerek kalmadan belirlenebilir.)
- Maddenin **yanlışlığı** önemsiz ayrıntıda / **aldatıcı bir noktada olmamalıdır.**
(Bir yargı temelden **yanlış** olmalıdır.)
- Mümkün olduğunca **olumsuz ifade** kullanılmamalıdır.
(**İki olumsuz ifadede kesinlikle kaçınılmalıdır.**)
- Kanı ifadeleri** bir **kaynağa** dayandırılmalıdır.
- Maddenin ifadesi kısa, açık** ve **yalın** olmalıdır.
- Maddenin okuduğunu **üst düzey anlama süreçlerine yönelik** olabilmesi için metindeki **cümleler aynen** yazılmamalıdır.
- Özellikle **vurgulamak** istenen bir ifadenin **altı çizilebilir.**
- Maddenin özellikle **yanlış olduğu durumlarda**, şans faktörünü engellemek için **ifadeyi düzeltmesi** ya da **yanlışlığın ne olduğunu belirtmesi istenebilir.**
- Doğru-yanlış maddeleri** ile **üst düzey öğrenmeler** de **yoklanabilir.**
- Maddeler aynı kapsamda ise ortak soru kökü altında birleştirilebilir.**
- Doğru ve yanlış maddelerin **testteki sıralanışı rastgele olmalıdır.**
- Maddelerin ifadesi** yaklaşık olarak **ayrı uzunlukta** olmalıdır.
- Doğru ve yanlış maddelerin sayısı**, yaklaşık olarak **birbirine eşit** olmalıdır.
- Madde işaretleme yöntemi, açık** ve **anlaşılır** bir **biçimde açıklanmalıdır.**
- Mümkünse **kısa, basit cümle yapısı** olmalı / “**ve**” gibi **bağlaçlara** dikkat et.
- Olumsuz anlamlı bir sözcük** ya da **ifade varsa altı çizilmelidir.**
- İpucu** vermekten **kaçınılmalıdır:**
* “Asla, daima, hiçbir, tümü” vb. ifadelerin → **Yanlış** olma olasılığı yüksektir.
* “Genellikle, bazen, sıklıkla” vb. ifadelerin → **Doğru** olma olasılığı yüksektir.
- Üst düzey beceriler için tablo, grafik, harita** gibi bir **öncül** kullanılmamalıdır.

EŞLEŞTİRME MADDELERİ:

- * Eşleştirme maddeleri, **iki grup hâlinde verilen** ve **birbirleriyle ilgili olan** - **Bilgi öğelerinin** belli bir açıklamaya göre **eşleştirilmesini** gerektirir.

Yönerge / Açıklama

Yönerge: Aşağıdaki “A” sütununda Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili bazı önemli olaylar, “B” sütununda ise bu olayların geçtiği yıllar verilmiştir. Bir olayın hangi yılda geçtiğini kararlaştırdıktan sonra, o yılın önündeki harfi, olayın solundaki boşluğa yazınız. “B” sütunundaki bir tarih, bir veya birden fazla kez kullanılabilceği gibi, hiç kullanılmayabilir.

Muhtemel cevaplar / Seçenekler

| A Sütunu | B Sütunu |
|---|----------|
| C 1. Osmanlı Meclis-i Mebusan'ın son toplantısı | A. 1918 |
| D 2. Ankara'nın başkent olması | B. 1919 |
| H 3. Tek dereceli seçimlerin ilk kez yapılması | C. 1923 |
| C 4. TBMM'nin açılması | D. 1925 |
| D 5. Lozan Antlaşmasının imzalanması | E. 1928 |
| D 6. Cumhuriyet'in ilanı | F. 1930 |
| C 7. Sevr Antlaşmasının imzalanması | G. 1934 |
| | H. 1936 |
| | I. 1946 |

Avantajları (Eşleştirme Maddeleri):

- Hazırlanması, uygulaması ve puanlaması kolaydır. (Kullanışlılık)**
- Soru sayısı artırılabilir.**
- Sistemik hata karışma olasılığı pek yoktur!**

Dezavantajları (Eşleştirme Maddeleri):

- Şans başarısı olasılığı yüksektir!**
- İyi yazılmazsa genellikle üst düzey bilişsel özellikleri ölçemez!**

EŞLEŞTİRME MADDELERİ YAZIM KURALLARI:

- Soru grubunda **yönerge/açıklama** yazılmalıdır.
- Seçeneklerin** kullanılacak mı? / **Kaç kez** kullanılacağı **belirtilmelidir.**
- Bir eşleşme takımındaki **öncüller** ile **cevaplar eşit sayıda** olmalıdır.
- * Eşleştirmede **ortaokul** ve **üstü öğretim kademelerinde**
- Öncülün başındaki boşluğa seçeneğin harfini yazmaları istenebilir.
* **İlkokul düzeyinde ise**
- **Öncüllerle seçenekler** arasında oklarla eşleştirme yapmaları istenebilir.
- Okul öncesi, özel eğitimde eşleştirmede şekil – resim** kullanılabilir.
- Öncüller** ile **seçeneklerin her biri benzeşik (homojen)** öğelerden **oluşmalıdır.**
- Uzun ifadeler öncül** olarak **kullanılmamalı**
- **Öncüller sütunu** sayfanın **sol sütununa**
- **Cevaplar sütunu** ise sayfanın **sağ tarafına** yerleştirilmelidir.
- Madde sayısı en az 6, en çok 15** olmalıdır.
- Maddelerin tümü aynı sayfada** bulunmalıdır.
- Cevapların seçileceği sütun, bir kelime listesi ise**
- **Alfabetik** sıraya göre (**küçükten büyüğe ya da büyükten küçüğe**) olmalıdır.
- Hatırlama düzeyi** dışında,
- **Kavrama düzeyi** öğrenmeler de **yoklanabilir.** (grafik / tablo / metin / harita)

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDELER

Soru 24 BÖLGELER ARASI BAĞLANTILAR

| | A | B | C | D |
|---|---|---|---|---|
| A | 0 | 0 | 1 | 1 |
| B | 0 | 0 | 1 | 1 |
| C | 1 | 1 | 0 | 1 |
| D | 1 | 1 | 1 | 0 |

Öncül

Yukarıda verilen tablo aşağıdaki şekillerden hangisine ait olabilir?

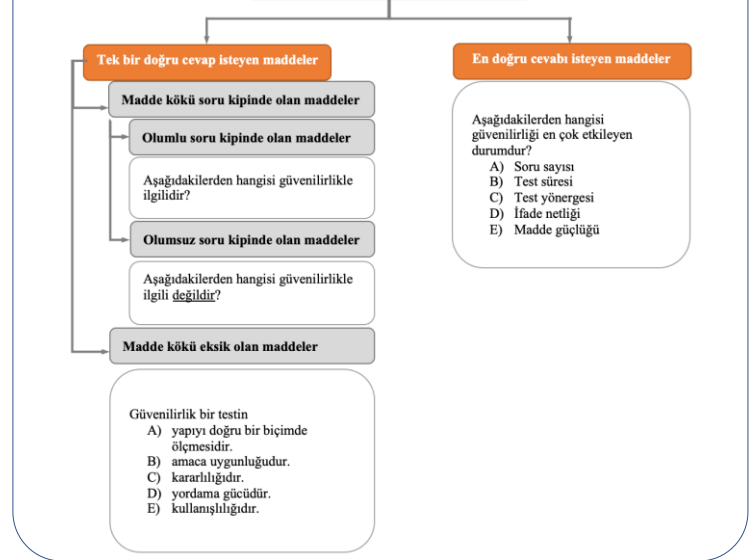
Doğru yanıt

Seçenekler

Çoktan seçmeli madde

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDELERİN ÖZELLİKLERİ:

- Hazırlanması zor** ancak **puanlaması kolaydır.**
- Puanlama objektiftir.**
- Üst düzey bilişsel becerilerle** ilgili madde **yazmak zordur!**
- Maddeler genellikle **bilgi, kavrama** ve **uygulama** basamaklarındadır.
- Doğru cevabı içindedir:**
⇒ **Sentez** düzeyinde soru sormak **olanaklı değildir!**
⇒ **Yaratıcılığın denetlenmesi zordur!**
⇒ **Puanlara şans başarısı karışma ihtimali** vardır.
- Çok sayıda soru** sorulabilir.
- Sistemik hata karışma ihtimali** çok **düşüktür.**
- Çeldirme mantığı** temellidir.

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDE TÜRLERİ**ÇOKTAN SEÇMELİ MADDE YAZIM KURALLARI:**

- Bilen bir öğrenci**, seçenekleri görmeden **doğru cevabı verebilmelidir.**
- Öğrencinin henüz öğrenmediği **sözcük, kavram, terim** vb. kullanılmamalıdır.
- Bir durum, resimle** anlatılıyorsa çok **cümle** yerine **görselden** yararlanılabilir.
- Ancak maddenin **cinsiyet** gibi **yanlış oluşturmamasına dikkat** edilmelidir.
- Gereksiz görsel** kullanılmamalıdır.
- Öğrencinin öğretmenin zihninden geçeni** keşfetmesi beklenmemeli.
- Karışık bir dil** → Soruyu zorlaştırmak **değildir!**
- **Ortalama bir öğrencinin anlayabileceği** bir dil kullanılmalıdır.
* Bir çoktan seçmeli maddeyi zorlaştırmak için:
a) **Çeldiricileri doğru yanıtla yaklaştırmak** (güçlendirmek)
b) **Davranışı üst düzey becerileri ölçen bir formda** hazırlamak.
- Madde kökünde gereksiz sözcük** kullanılmamalıdır.
- Bu hata önemli yerleri **vurgularken** yapılmaktadır.
- Seçeneklerde** → **Gereksiz sözcük tekrarı**ndan kaçınılmalıdır.
Tekrar edilen sözcük → **Madde köküne** alınabilir.
- Bir maddenin doğru yanıtı**
- **Başka bir maddenin kökünde** ya da **seçeneklerinde** bulunmamalıdır.
- Seçenekler birbirleriyle tutarlı** ve **ayrı gramatik yapıya** sahip olmalıdır.
* Eğer seçenekler ifade bakımından birbirinden farklıysa
- Öğrenciler **ipucu verir.** (Özellikle eklerin kullanımına dikkat etmek gerekir.)
- İpucu vermekten kaçınmak** gerekir.
* “Asla, daima, hiçbir, tümü” vb. ifadelerin → **Yanlış** olma olasılığı yüksektir.
* “Genellikle, bazen, sıklıkla” vb. ifadelerin → **Doğru** olma olasılığı yüksektir.
- Birbirinin **tam zıttı** olan durumların seçeneklerde verilmesi **uygun değildir.**
- Gen. **biri doğrudur. Şans başarısı artar / geçerlilik ve güvenilirlik düşer.** →

- 13) Seçeneklerde birbirini **anlamca içeren** ifadeler kullanılmamalıdır.
- 14) Seçeneklerin **uzunlukları** birbirine **eşit** olmalıdır.
- 15) Doğru cevapların bir **örüntü** göstermemesi gerekir. (Dağıtılırken dikkat!)
- 16) “**Hepsi**” ve “**hiçbiri**” bir seçenek olarak kullanılmamalıdır.
- 17) **Seçenek sayısı** genellikle 4 ya da 5 olsa da seçenek sayısını
* Öğrencinin içinde olduğu **gelişim dönemi** belirler:
- Lise ve daha üstü öğretim düzeylerinde → 5
- Ortaokul düzeyinde → 4
- İlkokul düzeyinde → 3 seçenek kullanılabilir.
- 18) Seçenekler **bir sıra ile** verilmelidir.
-Alfabetik veya **büyüklik olarak** sıralanmalıdır.
- 19) **Dil bilgisi** ve **imla kuralları** çok önemlidir.
* **İyi bir madde yazarı**
a. Madde yazılan **alanı** çok iyi bilmeli
b. Madde yazma **teknik** ve **yöntemlerinden** haberdar olmalı
c. Maddelerin yazılacağı **dili kullanmada becerikli** olmalı
d. Öğrencilerin gelişim düzeyini çok iyi **bilmelidir**.
- 20) Seçeneklerin **baş harfleri büyük** olmalıdır.
- 21) **Madde kökü** ile **seçenekleri aynı sayfada** olmalıdır.
- 22) **Ortak köke dayalı madde grubu yazılacaksa**
- **Hangi soruların ortak köke göre yanıtlanacağı** belirtilmelidir.
(İlkokulda madde sayısını çok artırmamak gerekir.)

AÇIK UÇLU SORULAR

* Açık uçlu sorular ikiye ayrılır [**Pikometri alanyazımında** (literatür)]:
a) **Uzun yanıt gerektiren maddeler** b) **Yanıt sınırlı maddeler**

* Ancak bu testler (**sahada**):
a) **Essay (yazılı yoklama)** c) **Boşluk doldurma (cümle tamamlama)**
b) **Kısa yanıt** d) **Sözlü yoklama** olarak geçmekte.

ESSAY (YAZILI YOKLAMA)

Yazılı yoklamaların temel özellikleri:

- * Sorulara cevap verme konusunda **sınırsız bir özgürlüğü** vardır.
- * **Sınırsız cevap özgürlüğünün:**
Avantajı: Öğrencinin **bilgisi** ile **zihninin nasıl işlediğini** anlama olanağı sağlar.
Dezavantajı: Öğrenci **sınırlı bilgiye sahipse** soruyla **ilgisiz olmayan, aklına estiği** gibi uzun cevaplar yazabilir.

* **Sınırsız cevap özgürlüğü**
→ **Anlatım becerisi iyi olan öğrencilere** bir **avantaj** sağlayabilir.

Essay (Yazılı Yoklama)

- * Dünyada **en eski** ve **hâlâ en çok tercih edilen** testlerden biridir.
* Bunun iki nedeni vardır:
a. **Pratik nedenler:** Hazırlanması kolaydır.
b. **Eğitsel nedenler:** Üst düzey bilişsel becerileri ölçmek için geleneksel yöntemler arasında **en avantajlı** yazılı test etme yoludur (Sentezde tek yol).
* **Yazma, problem çözme, bilgileri organize etme, analiz vb. özgün bir ürün ortaya koyma (yaratıcı düşünme), eleştirel düşünme, yeni durumlara beceriyi transfer etme, analitik düşünme, bilimsel düşünme, hipotez oluşturma ve neden-sonuç ilişkilerini açıklama, veri düzenleme, güçlü ve zayıf yönleri belirleme gibi becerileri ölçmek için çok kullanışlıdır.**

Essay (Yazılı Yoklama)

- * **Çok fazla soru** sorulamıyor → Bir **dezavantajdır**.
* **Puanlar**, sadece **bilgiyi değil**, öğrencinin
→ **Anlatım biçimini, yazı güzelliğini, bilgisini örgütlenme biçimini** de yansıtır.
→ Bu ise **ölçme sonuçlarındaki sistematik hata miktarını** artırabilir.
* **Puanlama özneliği** belki de **en önemli dezavantajdır**.

“Essay”de Nesnellığı Artırma Yolları:

- 1) **Ayrıntılı bir cevap anahtarı** çıkarılmalıdır.
- 2) Öğrenci ne yaparsa **kaç puan verileceğinin** belirlenmesi gerekir.
- 3) **Bütüncül (holistik)** ya da **analitik rubrik** hazırlanabilir.

KISA CEVAPLI SORULAR

- * **Kısa cevaplı testler**
-Bir **sözcük, rakam, tarih** ya da **en çok bir cümle** ile **cevaplanan** sorulardan oluşur.
-Öğrencinin **aklının estiği cevabı yazmasını engeller**.
-Cevaplar çok **kısa**dır.
(Testlerin puanlanmasını genellikle **nesnel** kılar. ,
-Eğer **konu kapsamı** bakımında **homojen** bir yapıda ise
→ **Gruplandırılarak sorulması daha uygun** olacaktır.
- **Uzun cevap** gerektiren sorularda **olduğu gibi** ayrıntılı cevap anahtarı olmalıdır.

Avantajları:

1. **Hazırlanması, uygulaması ve puanlaması kolay** (kullanışlıdır)
2. **Soru sayısı artırılabilir.**
3. **Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur.**

Dezavantajları:

* **Üst düzey bilişsel özelliklerin** ölçülememesi yine bir **dezavantajdır**.

- * **Cümle tamamlama** (boşluk doldurma), **kısa cevaplı / sınırlı cevap** gerektirir.
* Öğretmen
- **Önemli** gördüğü bir **cümleyi** alır,
- **Kritik** gördüğü bir ya da birden fazla **yeri çıkarır**
- **Yerine bir boşluk** koyar
- Öğrenciden o cümleyi **anamlı bir biçimde tamamlaması** istenir.
* **Hazırlanması** oldukça **kolaydır**.
* **Kim, ne, nerede, ne zaman?** sorularına cevabını **ölçmeye** sorulardır.
* **Cümleler** ders kitabından **aynen alınmamalı**
- Öğretmen **kendi** sözcükleriyle **yeniden** yazmalıdır.

Avantajları:

- a. **Hazırlanması, uygulaması ve puanlaması kolaydır** (Kullanışlı)
- b. **Soru sayısı** artırılabilir.
- c. **Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur!**

Dezavantajları:

- **İyi yazılmazsa** genellikle **üst düzey bilişsel özelliklerin** ölçülememesi

CÜMLE TAMAMLAMA SORULARI YAZIM KURALLARI:

- 1) Her **kısa cevap maddesinin** → Yalnızca **tek doğru cevabı olmalı** (açık-net)
- 2) **Maddenin cevabının bulunmasında** → **İpuçları** verilmemeli.
- 3) Cümlelerin **gramer yapısında** → **İpucu** genellikle **eklerle** verilmektedir.
- 4) **Cevapta birden çok ayrıntı** varsa → O ayrıntıların her birine **ayrı puan** vermeli.
- 5) **İlköğretimde cevapların ayrı bir kâğıdına** işaretlenmesi **uygun değildir!**
- Ancak ortaöğretimde olabilir.
- 6) Bir cümlede **çok sayıda boşluk** bırakılmamalı
- 7) **Cümleden sadece anahtar** nitelikli **anamlı** ve **önemli** sözcükler **çıkartılmalıdır**.
- 8) Herkesçe **aynı biçimde** algılanacak biçimde **soru yazmak** gerekir.
- Öğrenciye “*Acaba öğretmenim bununla neyi kastediyor?*” dedirtmemelidir.

SÖZLÜ YOKLAMA

- * **Sözlü sınavlar ciddi bir ölçme hatası barındırma potansiyeline** sahiptir.
* **Dile dayalı becerilerin ölçülmesi** için geleneksel yöntemler içindeki **tek türdür**.
“*Sözlü anlatım, diksiyon, yabancı dil dersinde konuşma, solfej ve şarkı söyleme...*”
* **Sorular sözlü olarak sorulur** ve **cevap sözlü olarak verilir**.
* Öğretmen ile öğrenci arasında **karşılıklı** ve **devamlı** bir etkileşim vardır.
* **Bireysel bir testtir** → Her öğrenciye **ayrı soru sorma zorunluluğu vardır**.
* **Bireysel bir testtir** → Tüm öğrencileri test etmek için **çok süre gereklidir**.
* Öğrencinin **cevaplarını gözden geçirme şansı yoktur!**
* **Cevaplarda çoğu zaman düşünme ve tasarlamaya pek zaman vermez!**
* **Puanlama hemen yapılır** → Cevap **doğrulama genel izlenimle** yapılır.
* Öğrencinin **ayağa / tahtaya kaldırılması ve kaygı ...vb**
⇒ **Bireyden kaynaklanan hata miktarını artırabilir**.
* Öğretmenin **ölçme sonucuna sistematik hata karıştırma olasılığı yükselir**.
* **Sözlü anlatım becerisi** iyi olan (*daha az biliyor olsa da*) → **Yüksek puan** alabilir.
* Öğrencinin **kılık-kıyafeti, diksiyonu, hâl ve hareketleri**
⇒ Puanlamaya **artı** ya da **eksi** yönde **etki** edebilir.
• **Çok fazla soru sorulamayacağı için** → **Kapsam geçerliliği problemi** olabilir.

SÖZLÜ YOKLAMA UYGULAMA KURALLARI:

- 1) **Sözlü sınavlarda** da (yazılı sınavlar gibi) yapılacak **gün** ve **saat** ilan edilmeli
 - 2) Sorular **önceden hazırlanmalı**
 - 3) Sorular **amaca uygun** ve **her öğrenciye benzer güçlükte** olmalı
 - 4) **Cevap anahtarı** hazırlanmalı
 - 5) Sınavda öğrencilerin **kaygısını artıracak davranışlardan** kaçınılmalı
 - 6) **Hazırbulunmuşluk** artırılmalı
 - 7) **Basit olan sorudan** başlanmalı
 - 8) **Kaydedilemiyorsa** puanlama **hemen** yapılmalı
 - 9) **Puana ilişkin dönüt** hemen verilmeli
 - 8) **Puanlamada sistematik hata kaynaklarına karşı dikkatli olunmalı**
- Not:** Yoklanacak olan **davranışlar, yazılı sınav türleriyle de yoklanabiliyorsa**
⇒ **Sözlü yoklama** yapmaktan **kaçınılmalıdır**.

GENEL DEĞERLENDİRME

- 1) Her soru türünün **avantajları** olduğu gibi **dezavantajları** da vardır.
- 2) **Dezavantajları asgariye indirmenin yolu**
⇒ **Madde / soru çeşitlenmesi** yapmaktır (İlkokulda çok artırmamak gerekir)
- 2) **Geleneksel test etme yaklaşımları ürün odaklıdır**.
⇒ Eğitim sürecinde **ürün elbette önemlidir** ancak
* **Ürün kadar**
- Öğrencinin süreçte **bilgiyi nasıl yapılandırdığının izlenmesi** önemlidir.
⇒ **Geleneksel ölçme yöntemleri destekleyici yöntemlerle desteklenmelidir**.